

Lähetäjä: Pekka.Sinisalo@redcross.fi [mailto:Pekka.Sinisalo@redcross.fi]

Lähetetty: 26. toukokuuta 2016 15:58

Arvoisa lakivaliokunta

Pyynnöstä esitän seuraavan asiantuntijalausunnon HE 32/2016 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ulkomaalaislain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta on erittäin tervetullut ja kannatettava esitys.

Vastaanottokeskuksessamme olemme joutuneet huomaamaan valitettavan ilmiön oikeusapua tarjoavien lakimiesten kilpaillessa turvapaikanhakijoiden asiakkuuksista. Paikkaansa pitämättömät lupaukset ja jopa suoranainen lahjonta ovat rehottaneet. Oikeusapua antavat tahot ovat usein kertoneet turvapaikanhakijoille, että heidän käsittelynsä nopeutuu ja positiivisen päätöksen saaminen parantuu mikäli he käyttävät oikeusapua heti asiansa käsittelyn alusta saakka.

Siksi on erittäin tervetullutta, että asiaan ollaan puuttumassa.

- Mielestäni oikeusavun rajoittaminen on tarpeellista ja oikeusavulle on tarpeen säätää kiinteät asiakohdaiset palkkiot. Tällöin on kuitenkin huomioitava turvapaikanhakijoiden korostunut oikeussuoja ja asioiden ihmisoikeusherkkyys. Haavoittuvassa asemassa olevien turvapaikanhakijoiden oikeutta oikeusapuun ei ole syytä rajoittaa
- Tuomioistuimiin kohdistuvaa painetta on helpotettava, jotta asiat ratkeaisivat nopeasti, ilman aiheetonta viivytystä
- Käyntikertoja oikeusavustajalle on syytä rajoittaa, koska nähtävissä on täysin aiheettomien käyntien määrän nouseminen
- Oikeusavustajan vaihtamisen määrää on syytä rajoittaa, koska useat vaihdot viivyttävät käsittelyä ja lisäävät kustannuksia sekä käsittelyaikaa mm. peruuntuvien turvapaikkapuhuttelujen vuoksi
- Mikäli hakemus on hylätty ilmeisen perusteettomana on näkemykseni mukaan syytä harkita valitusoikeuden eväämistä Helsingin hallinto-oikeuden päätöksen jälkeen Korkeimmasta hallinto-oikeudesta. Valituslupasääntelyn avulla voidaan korkeimman hallinto-oikeuden päätöksenteko keskittää tapauksiin, joihin on tärkeää saada ylimmän oikeusasteen päätös. Valituslupaperusteita on näin ollen valitettavasti kavennettava
- Turvapaikan hakijan mahdollisuutta pitkittää maasta poistamistaan, joka usein tapahtuu oikeusavustajan avustuksella, on asia, johon on painokkaasti puututtava. Hakemuksen peruuttaminen ja uusintahakemuksen tekeminen ei kokemukseni mukaan johda muuhun kuin uuteen kielteiseen päätökseen
- Säilöönottoa on helpotettava tilanteissa, joissa turvapaikanhakija, asiansa käsittelyn ollessa kesken, luo itse turvattomuutta vastaanottokeskuksessa tai sen ulkopuolella
- Ulkomaalaisrekisterin käytön laajentaminen on kannatettava ajatus

Pekka M. Sinisalo
apulaisjohtaja
Suomen Punaisen Ristin
Evitskogin vastaanottokeskus